

Jak nacisté využívali biologii?

Anglický vědec, synovec Charlese Darwina, Francis Galton (1822–1911) nabídl v šedesátých letech 19. století světu novou perspektivu pro zlepšení lidského rodu vhodným výběrem partnerů či zabráněním špatného početí. Eugenika byla ve své době vnímána jako naděje dokonalé budoucnosti bez dědičných nemocí a deformací.

Nacistická ideologie postavená na přesvědčení o nadřazenosti árijské rasy se velmi rychle začlenila do dobově rozšířeného hygienického hnutí. Německá vědecká centra definovala parametry dokonalosti a rozvinula metody výběru dobrého a špatného zevnějšku.

Hitler ve svém programovém spisu *Můj boj (Mein Kampf)* účelově argumentoval darwinismem. Jeho pojetí vědy bylo prosté, srozumitelné, vypadalo sofistikovaně a legalizovalo jakékoli násilí či expanzi na cizí území.

1

**Co byla eugenika?
Jak s ní nacisté nakládali?**

Ty je neseš také.

Nemocný člověk stojí
do dosažení 60. roku života
v průměru 50 000 RM.

2

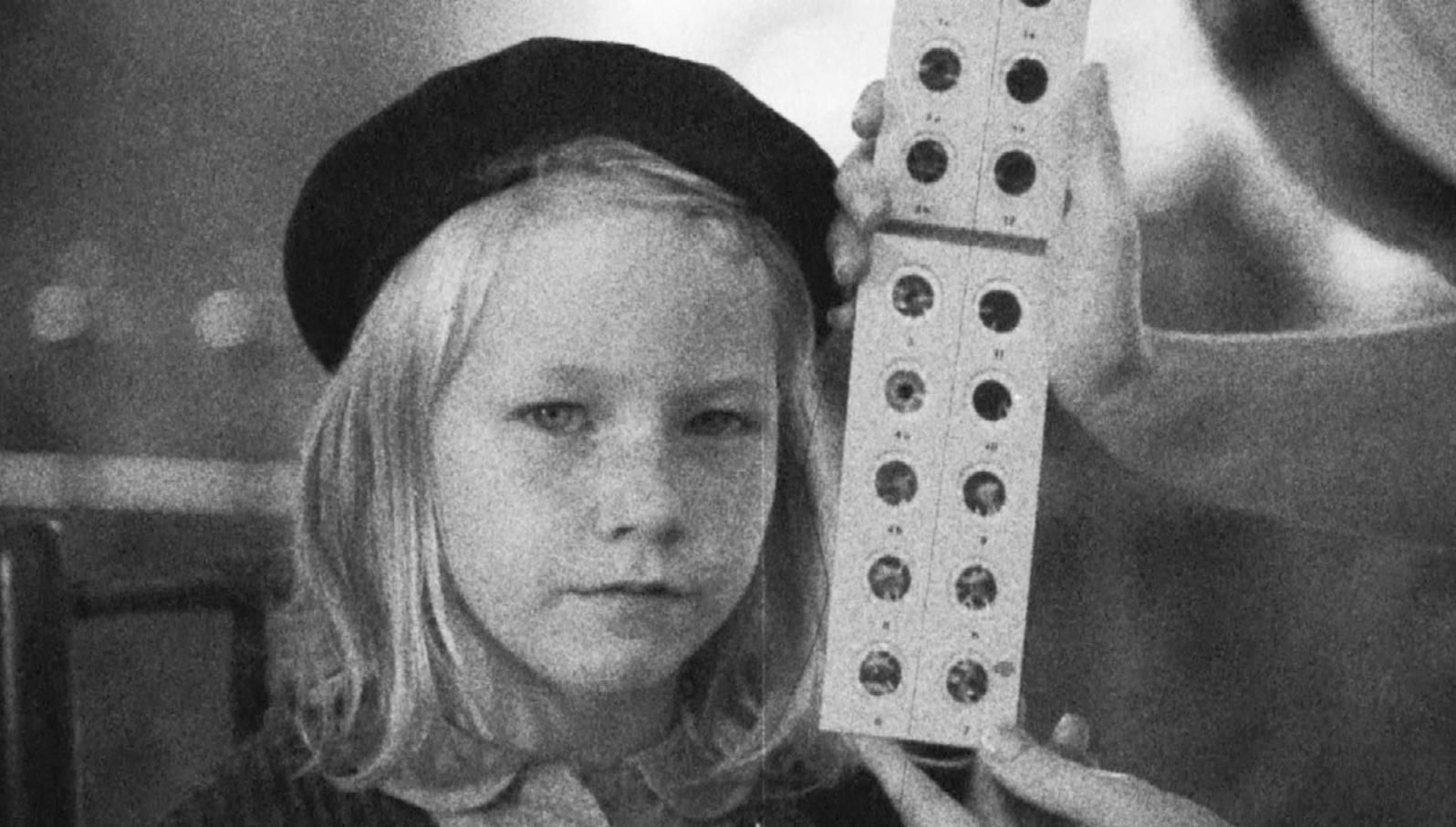
Popište karikaturu.
Co měla sdělit?

**Nadčlověk (*Übermensch*)
zůstává pouhou fantazií. (...)
Není možné pozvednout
na tuto úroveň celý národ.
Ale vůbec už není fantastické
péčí o rasu docílit vědomého
utváření specializovaných
rodinných elit. Je třeba to
pěstovat po rodinných liniích
(...) šlechtění speciálních
ras jako u psů.**

Eugen Fischer

3

**Jaké metody Eugen Fischer prosazoval
k dosažení úrovně nadčlověka?
Kdo byl Eugen Fischer?**

Najděte ve výstavě video, pozorně ho sledujte a odpovězte:

- 4**
**Jak probíhalo rasové šetření?
Byli Češi dle nacistů rasově nedostateční?**

Výuka o německé rase v dívčí škole, 1943.

5

**Jaké informace se dívky asi dozvěděly?
(Odpověď formulujte na základě znalostí
z předchozích úkolů.)**

V naší škole byli zastoupeni chlapci ze všech koutů Říše. Žáci čistě nordického typu a žáci jiných rasových druhů byli vyvoláváni k tabuli, aby sloužili jako názorná ukázka a vysvětlení převládajících znaků. (...)

Jednou přišlo překvapení: „Podívejte se všichni na Josefa! Je typický potomek východobaltské rasy!“ Tak pravil učitel! Nebesa, buďte pochválena! Tisíce prací nacistických rasových vědců byly v tomto okamžiku dovedeny k absurdnu. (...)
Najednou jsem se viděl jako košer árijec. (...)

Asi dva týdny po konci války jsem tohoto „ctihodného“ učitele potkal na nádraží v Hannoveru. Jmenoval se Borgdorf. Byl jsem na cestě do koncentračního tábora Bergen-Belsen a najednou jsem stál na schodech proti němu. Potěšeně se mě zeptal, jak se mi daří a kam mířím. „Do Bergen-Belsen kousek od Celle,“ odpověděl jsem. „Ale chtěl bych vám něco říct. Jistě si vzpomínáte na jistou hodinu rasové vědy, kdy jste mě ukázal jako typického zástupce východobaltské rasy. Rád bych teď opravil omyl velkého vědce a rád bych vám osvětlil, že této k rase v žádném případě nepatřím a árijec jsem ještě méně. Od hlavy po paty jsem čistý Žid!“ Ten muž byl zjevně mistrem přetvářky. Jeho kamenná tvář neprozradila ani náznak emocí. Pokusil se své vědění nově podepřít důkazy a odvětil: „To říkáte mně? To jsem věděl, ale zamezil jsem všemu, co by vám mohlo uškodit...!“
Nechal jsem ho stát a šel jsem dál. Nejsem pomstychtivý.
Sally Perel: Ich war Hitlerjunge Salamon, s. 100–102.

6

Přečtěte si ukázku.

Jak hodnotí autor výuku rasové vědy?

**Nacionální socialismus není nic jiného
než politicky aplikovaná biologie.
Rudolf Hess, 1934**

7

**Jak rozumíte této větě? Krátce odpovězte.
Jak nacisté využívali biologii?**

8

Poznamenejte si další zajímavé informace z výstavy k vašemu tématu.

Formulář k závěrečné diskusi, zatím nevyplňujte.

9

**V jakém světě chtěl žít Reinhard Heydrich?
Sepište argumenty pro diskusi a vysvětlete
své postoje.**

Pro koho by takový svět mohl být dobrý?

**Co se mělo stát s těmi,
kdo v něm neměli místo?**

Jak byste se v takovém světě cítili vy?